

HIZTEGI BATUA

josi - koala

josi, jos, josten
joskera
josketa
 joskura* e. jostura
josle
 jostagailu* e. **jostailu**
jostagarri
jostagura: *ez gara hemen inor jostagura, lazten gaitu bazterren isiltasunak*
jostailu
 jostailudenda* e. **jostailu-denda**
jostaketa *Heg.* h. **josteta**
jostakin
jostalagun
jostalari
jostaleku
jostarazi, jostaraz, jostarazten, *du* ad.
jostatu, josta, jostatzen, *da* ad.
joste **josteko makina**
josteta **jostetan**
jostirudi 'Lore Jokeen garaiko euskal komedia'
jostorraz
jostun
jostundegi
jostura
jotzaille
jotze
 jubilazio* e. **erretiro**
judaismo
judegu *Bizk.* h. **judu**
judizio *Jas.* 'epaiketa'
judo
judu iz. eta izond.
juez *Heg.* h. **epaile**
juizio *Heg.* 'epaiketa'
jujamendu *Ipar.* 'epaiketa'
jujatu, juja, jujatzen, *Ipar.* 'epaitu'
juje *Ipar.* 'epailea'
jukutria
julufrai *Ipar.* 'krabelina'
juntagailu

juntatu, junta(tu), juntatzen
juntura
juramentu zah. h. 1) zin; 2) **arnegu**, **birao**
juridiko
jurisdikzio
jurisprudenzia
 jus* e. **zuku**
justifikatu, justifika, justifikatzen, *da/du* ad.
justizia
justu *Herr.*
 justu-justu
 hain justu ere
justuki *Ipar.*
juzgatu, juzga, juzgatzen, *Heg.* h. **epaitu**
juzgu: *norbaiten juzgua egin (x dela errezelatu)*

* * *

K

kabala *Ipar.* 'aberea, azienda'
kabalkada *Ipar.*
kabalzain
kabaret
 kabarra* e. **gabarra**
kabestru
 kabia* e. **habia**
kabiar
kabila 'eusteko edo lotzeko ziria'
kabina
kabinete
kabitu, kabi, kabitzen, *Heg.* 1 *da* ad.: *hemen ez naiz kabitzen* (hemen ez naiz sartzen); 2 *du* ad.: *kutxa honen asko kabitzen du* (kutxa honek asko hartzen du)
kable
kabo *Heg.* h. **kaporal**
kabuz: *neure, zeure, bere... kabuz* esapideetan erabiltzen da
kabuxa *Zool.*: *Blennius gattorugine*
kaden *Bizk.* batez ere, izond. 'ahula, argala'
kadena *Ipar.* h. **kate**
kadendu, kaden(du), kadentzen, *Bizk.* batez ere 'ahuldu, argaldu'
kadentasun *Bizk.* batez ere, 'ahultasuna, argaltasuna'
kadira *Ipar.* 'aulki-mota'
 erregeen kadira (haur-jokoa)
kadmio
kafe
 kafe-denda
 kafe-errota
 kafe-eten 'kafea hartzeko egiten den etenaldia'
 kafe-etxe
 kafedenda* e. **kafe-denda**
kafeina
kafeinagabe: *hiru kafesne, bi kafe eta kafeinagabe bat*
kafeondo 'kafe-landarea'
kafeontzi
kafesne
kafetegi
 kafetxe* e. **kafe-etxe**
kahaka *Ipar.* 'mozoloa'

- kai**
kaialde
kaier *Ipar.* = **koaderno** *Heg.*
kaiku 1 iz. 'ontzia'; 2 izond. 'irain-hitza'
kaikukeria
kaikutzar
kailu *Ipar.* iz. eta izond.: *gizon kailua* (hezur eta azal dena)
kaiman: *Alligatoridae*
 kainabera* e. **kanabera**
 kainoi* e. **kanoi**
kaiio
kaiola
kaiolatu, kaiola(tu), kaiolatzen, *da/du* ad.
kaisar 'Alemaniako enperadorea'
kaixo *Heg. Lgart.*
 kaixoka
kaizu 'neurria, tamaina'
 kajoi* e. **tiradera**
kaka
 kaka egin
 kaka-nahaste
 kaka-ume
 kaka zahar
kakagale
kakagura
kakahuete: *Arachis hypogaea*
kakalardo: *Fam. Scarabaeidae + Dytiscidae + Hydrophilidae + Gyrinidae*
kakalarri
kakamarlo *Ipar.* 'kakalardoa'
kakanarru *Lgart.*
kakao: *Theobroma cacao*
kakarraldo *Bizk.* 'kakalardoa'
kakati
kakatsu
kakaztu, kakaz(tu), kakazten, *da/du* ad.
kakeri
kako
 kako-mako
kakodun
kakofonia
kakola *Ipar.* 1 izond. 'okertua; traketsa'; 2 iz. pl. 'zama eramateko kakoak'
kakolakeria *Ipar.*
kakolatu, kakola(tu), kakolatzen, *da/du* ad.
kakontzi
kakotu, kako(tu), kakotzen, *da/du* ad. 'kako-itxura eman'
kakotx h. **koma**
kaktus: *Cactus sp.*
kala 1 *Heg.* 'arrantza-gunea'
kala 2; *Zantedeschia aethiopica*
kalabaza *Heg.* h. **kuia**
kalaka *Ipar.*
kalakari *Ipar.*
kalamu: *Cannabis sativa*
kalapita *Ipar.*
kalapitari *Ipar.*

kalatxori**kalbario****kalbinismo****kalbinista**

kaldera* e. galdara

kale**kale egin** 'huts egin'**kale-garbitzaile**kalegarbitzaile* e. **kale-garbitzaile****kalejira****kalekume****kalentura** *Heg.* h. **sukar****kaleratu**, kalera(tu), kaleratzen, *da/du* ad.**kaletar****kaletartu**, kaletar(tu), kaletartzen, *da/du* ad.**kalezulo****kali** *Ipar.* iz. 'kali-jokoko makila'**kali(-)joko****kalibratu**, kalibra, kalibratzen: *Tekn.* 'kalibrea hartu'**kalibre****kalifa****kalifaldi****kalifikatu**, kalifika, kalifikatzen, *da* ad.**kalifikazio****kaligrafia****kalipu** *Ipar.* 'adorea'**kalitate****kalitu**, kali, kalitzen *Ipar., du* ad. '(piztia) akabatu, hil'**kalitxa** *Ipar.* h. **garatxo****kalitxa-belar****kaliza** 1 mezakoa; 2 loreena**kalkatu**, kalka, kalkatzen, *du* ad.**kalko****kalkulagailu**kalkulamakina* e. **kalkulagailu****kalkulatu**, kalkula, kalkulatzen, *du* ad.**kalkulu****kalonje****kaloria****kalostra** *Ark.***kalostrape****kalpar****kalte****kalte egin****kalte eragin****kalte hartu****kalte izan****-(r)en kaltean****kalte-ordain****kalte-ordaina eman, hartu****kaltetun****kaltegarri****kaltegile****kaltekor** h. **kaltegarri****kaltetsu****kaltetu**, kalte(tu), kaltetzen: 1 *da* ad. 'kaltea jasan': *autoa kaltetu zitzaigun; gauza kaltetua ontzat saldu;*2* *du* ad. e. **kalte egin**

kaltzara* e. **galtzada**
kaltzio
kaltzita
kamaina
 kamaleoi* e. **kameleoi**
kamamila
 kamara* e. 1 **kamera**; 2 **ganbera**
 kamarero* e. **zerbitzari**
kameleoi: *Chamaeleontidae*
kamelia: *Camellia* sp.
 kamelu* e. **gamelu**
kamera
kamio *Heg.* h. **errepide**
kamioi
kamino *Bizk.* h. **errepide**
kamustasun
kamustu, kamuts/kamustu, kamusten, *da/du* ad.
kamuts
kana
 kana bete
 kana-erdi
kanabera: *Arundo donax*
kanaberadi
kanal
 kanale* e. **kanal**
kanari(o): *Serinus canaria*
kanbiatu, kanbia, kanbiatzen, h. **aldatu**
kandela
kanela: *Cinnamomum ceylanicum* + *Cinnamomum cassia*
kanelondo
kanguru: *Macropus* sp.
 kanibet* e. **ganibet**
kanika h. **puxtarri**
kanila *Heg.* h. **txorrota**
kankailu
kankarreko 'buruan hartu edo emandako kolpea'
kanoa
kanoi
kanoigintza
kanon
kanoniko izond.
kanonizatu, kanoniza, kanonizatzen, *du* ad. *Erl.*
kanore *Ipar.* h. **ganora**
kanpadenda = **oihal-etxola**
kanpai
 kanpai-hots
 kanpaia(k) jo
kanpaina = **ekinaldi**
 kanpaina denda* e. **kanpadenda**
kanpaitxo
kanpaleku
kanpandorre
kanpatu, kanpa, kanpatzen, *da* ad.
kanpin = **camping**
kanpo: *legez kanpoko*; *kanpo-harreman*
 kanpoko izlag. eta iz.
 kanpora

kanpotiko**kanpoalde****kanpoeder****kanpolarrosa** *Bizk.***kanporaketa****kanporakoi****kanporatu**, kanpora(tu), kanporatzen, *da/du* ad.**kanposantu** *Heg. h. hilerri***kanpotar****kanta****kantaz****kantaezin****kantagile****kantagintza****kantaldi****kantarazi**, kantaraz, kantarazten, *dio* ad.**kantari****kantata****kantatu**, kanta(tu), kantatzen, *du* ad.**kantatxo****kantatzaile****kantiarazi**, kantiaraz, kantiarazten, *du/dio* ad.**kantika****kantitate****kantitu**, kanti, kantitzen, *da/du* ad.**kantoi****kantonamendu****kantore** *Zub.* batez ere, 'kanta, kantua'**kantu****kantuz****kantutegi****kaoba**: *Swietenia mahoganis***kaolin****kaos****kapa****kapar** 1: *Rhizina inflata*; *Rhizina sp.*; 2 'akain-mota'**kapare** 'aitonen semeen eta bilauen artekoa'**kapazitate** *Elektr.***kapela****kapela(-)denda****kapelu** *par. h.* **kapela****kapera****kaperaño****kapeta****kapilau****kapilautza****kapirio*** e. **gapirio****kapitain****kapital****kapitalismo****kapitalista****kapitulu****kapoi****kaporal****kaporalburu****kapusai****kaputxino**

kar: *zure amodioaren kar saindua*
kar-kar(-kar) adlag. 'barrearen onomatopeia; algaraz'
kara *Ipar.* batez ere 'itxura'
karabana
karabina
karabinero h. mugazain
karaitz* e. **kare-haitz**
karaka 'oiloaren kantua'
karako(i)l h. barraskilo
karamelo* e. **karamelu**
karamelu
kararri* e. **kare-harri**
karate
karats* e. **kirats**
karatxo* e. **garatxo**
karbonato
karbono
karburagailu
karbuo
karda
kardaba *Gip.* 'kezka, egonezina'
kardabera
kardantxilo *Bizk.* batez ere 'karnaba'
kardantxori
kardari
kardatu, **karda(tu)**, **kardatzen**
kardenal* e. **kardinal**
kardinal
kardinalgo
kardiologia
kardu
kardulatz
kare
 kare-harri
 kare-haitz
 kare-lur
 kare-ikatz
karealdi
karedun
karegai
karel
karen 'ume ondokoa, plazenta'
karesa *Ipar. Herr.* 'fereka'
karesatu *Ipar. Herr.* 'ferekatu'
karga
kargaketa
kargarazi, **kargaraz**, **kargarazten**, *du/dio* ad.
kargatu **karga(tu)**, **kargatzen**, *da/du* ad.
kargu
 kargu hartu *Heg.* 'erantzukizuna eskatu'
 kargua utzi
kargudun
kari *Ipar.*
 -(r)en kariaz *Jas.*
 -(r)en karietara
karie(s) h. txantxar
karikatura

- kario** *Ipar.* 'garestia'
kariotasun *Ipar. h. garestitasun*
kariotu, kario(tu), kariotzen, *Ipar. da/du* ad. h. **garestitu**
karisma
karismadun
karitate
karitatetsu
karkaba
karkaila
 karkailaz
karkailaka
karkara
 karkaraz
karkaraka
karkaxa
karkaxaka
karlismo
karlista
karlistada h. **karlistaldi**
karlistaldi
karmeldar
karmin 1 *Ipar.* 'garratza'
karmin 2 'kolorea'
karmindu, karmin(du), karmintzen, *da/du* ad. *Ipar.* 'garratzu'
karmindura *Ipar.*
karnaba: *Carduelis carduelis*
karnata 'beita'
 karnazer(u)* e. **harakin**
 karnet* e. **nortasun-agiri, gidabaimen, (X Elkarteko) txartel**
karobi
karpa: *Cyprinus carpio*
 karraio* e. **garraio**
karraka 'metala edo zura berdintzeko edo leuntzeko tresna'
karrakatu, karraka(tu), karrakatzen, *du* ad.
karrakela: *Littorina sp.*
karramarro 'oskoldun itsasoko zein ibaikoia': *Astacus sp. + Carnicus sp. + Pachygrapsus sp.*
karranka
karrankari
karranpa = arranpa
 karrasi* e. **garrasi**
karraska
karraskari
karraskatu, karraska(tu), karraskatzen, *du* ad.
karraskila: *Rhamnus alaternus*
karraspio: *Symphodus (Crenilabrus) sp.*
karratu *Ipar.* izond. 'kuadro'
karrera *Heg. h. ikasketak:* Zuzenbide karrera, h.: Zuzenbide ikasketak.
 karretera* e. **errepide**
 karretila* e. **eskorga**
karrika *Ipar. eta Naf.* 'kalea'
 karrika egin 'kale egin, huts egin'
karro *Herr. h. orga:* *zaldi-karroa*
karroin *Ipar.* 'horma, izotza'
karroindatu, karroinda(tu), karroindatzen, *da/du* ad. 'izoztu'
karroza
karrozeria
karsoil

karsoildu, karsoil(du), karsoiltzen, *da/du* ad.

karta 1 'jokokoa'; 2* e. **gutun, eskutitz; mapa**

kartel *Heg.* = **afixa**

karteldegi* (gaztelaniazko *kartelera*-rako e. **ikuskizunak**)

kartera* e. **diru-zorro, paper-zorro**

kartilago

kartografia

kartoi

kartoi mehe

kartoifin* e. **kartoi mehe**

kartsu

kartsuki

kartsutasun

kartulina* e. **kartoi mehe**

kartutxo

kartuxa* e. **kartutxo**

kartzela

kartzelatu, kartzela(tu), kartzelatzen, *du* ad.

karu *Bizk.* 'garestia'

karutu, karu(tu), karutzen, *Bizk. da/du* ad., 'garestitu'

kasa: *neure, zeure, bere...* *kasa* esapideetan erabiltzen da

kasaila *Ipar.* 'kalapita, iskanbila'

kasaka 'jantzi-mota'

kasarazi, kasaraz, kasarazten, *Ipar.*

kasatu, kasa, kasatzen, *Ipar. du* ad.

kaserna *Ipar.* = **kuartel**

kasete

kasik

kasino

kaska

kaskabeltz

kaskabilo 'txilin-modukoa'

kaskagogor

kaskagorri

kaskail 1 'kankailua'; 2 'bipila, soila'

kaskaildu, kaskail(du), kaskailtzen, *da/du* ad.

kaskako iz.

kaskamotz

kaskar

kaskarin

kaskarreko iz.

kaskazuri

kasket* e. **kasketa**

kasketa 'apeta'

kasketaldi

kaskezur

kasko

kaskodun

kaskutsik

kasta

kastigatu, kastiga, kastigatzen, *du* ad. *Heg.* h. **zigortu**

kastigu *Heg.* h. **zigor**

kastitate

kasu

kasu!

kasu egin

kasu eman

kasualitate
katabut *Zah.* 'zerraldoa, hilkutxa'
katagorri: *Sciurus sp.*
katakonba
katakume
 katakunba* e. **katakonba**
katalingorri = marigorringo, amona mantangorri
katalisi
katalizatu
katalogatu, kataloga, katalogatzen
katalogo
katamixar *Bizk.* 'katagorria'
katamotz: *Lynx sp.*
katanarru
katapulta
katar
katarro *Heg.* 'hotzeria'
katarsi
katastro
katatxori 'okila'
katazuri 'erbinude zuria'
kate
kateatu, katea, kateatzen
katedra
katedradun
katedral
 katedrale* e. **katedral**
kategoria
katekesi
kateme
kateto *Mat.*
 katibatu* e. **gatibatu**
 katibu* e. **gatibu**
katigatu, katiga(tu), katigatzen 'lotu, trabatu'
katigu 'lotua, trabatua'
katilu
katilukada
katixima *Ipar.* 'kristau-ikasbidea'
katodo
katoliko
katolikotasun
katolizismo
katramila
katramilatsu
katramilatu, katramila(tu), katramilatzen, *da/du* ad.
katu: *Felis catus + felis silvestris + felis (leptailurus)*
katu-belar: *Nepeta cataria*
katuarrain: *Scyliorhinus canicula*
katutu, katu(tu), katutzen, *Bizk. Lgart.* 'mozkortu, horditu'
kaudimen
kausa
 d(ir)ela kausa
 -(r)en kausaz
kausal
kausatu, kausa(tu), kausatzen, *du* ad.
kausazko
kausiarazi, kausiaraz, kausiarazten

kausitu, kausi, kausitzen, *da/du* ad.

kautan 'neure/bere artean': *neure... bere kautan*

kauter *Ipar.* (-r biguna du)

kautxu

kaxa 1 *Heg.* 'kutxa'; 2 *Ipar.* 'kazola'

kaxalote = **zeroi**: *Physeter sp.*

kaxarranka (Lekeitioko dantza)

kaxoi* e. **tiradera**

kazeta

kazetagintza

kazetari

kazetaritza

kazetateria* e. **prentsa**

kazkabar

kazola

ke

kealdi

kebide

keдар

kedartsu

kedartu, **keдар(tu)**, **kedartzen**, *da/du* ad.

keheila *Zub.* 'kereta'

keina

keinada

keinatu, **keina(tu)**, **keinatzten**, *du* ad.

keinu

keinu egin

keinuka

kemen

kemendu, **kemen(du)**, **kementzen**, *da/du* ad.

kemendun

kementasun

kementsu

kemin 'garmina'

ken

kenarazi, **kenaraz**, **kenarazten**

kendu, **ken**, **kentzen**, *da/du* ad.

kendura

kenka* e. **kinka**

kenketa

kenkizun

kentzaile

keramika* e. **zeramika**

keramikari* e. **zeramikari**

kereila

kereta

kerubin

keta 1 *Ipar.* iz. 'multzoa'

keta 2 *Ipar.* adlag. 'bila'

ketsu

ketu, **ke(tu)**, **ketzen**, *da/du* ad.

ketzal: *Trogons resplendens*

kexa

kexadura

kexarazi, **kexaraz**, **kexarazten**

kexati

kexatu, **kexa(tu)**, **kexatzen**: 1 'arranguratu'; 2 *Ipar.* 'kezkatu; haserretu'

kexu 1 iz. 'kexa'; 2 adlag. 'urduri; haserre'; 3 izond.

kexu izan, da ad.

kezka

kezkabide

kezkarri

kezkarazi, kezkaraz, kezkarazten

kezkat

kezkatu

kezkatu, kezka(tu), kezkatzen, da/du ad.

keztatu, kezta, keztatzen, da/du ad.

kg 'kilogramo' ren sinbolo nazioartekoa

kibizta* e. **begizta**

kide

kideko

kidekotasun

kider* e. **gider, kirten**

kidetasun

kidetsu

kidetu, kide(tu), kidetzen, da/du ad.

kiebra *Heg. Herr.* 'porrota'

kiebra jo

kiebra egin

kikara

kikil

kikildu, kikil(du), kikiltzen, da/du ad.

kikilgarri

kila* e. **gila**

kili-kili

kilika 1 *Ipar.* izond. 'kilikorra; irudikorra'; 2 iz. 'kili-kilia'

kilikagarri

kilikari

kilikatu, kilika(tu), kilikatzen: 1 du ad. 'kilika egin'; 2 *da/du* ad. 'ernatu, kitzikatu'

kilikor

kilima *Gip.* 'kilika, kili-kilia'

kilimakor *Gip.* 'kilikorra'

kilimatu, kilima(tu), kilimatzen, Gip. 'kilikatu'

kilimon egin *Bizk.* 'porrot egin'

kilker: *Gryllidae*

kilo 1 'kilogramoa'

kilo 2 'gorua'

kilograma* e. **kilogramo**

kilogramo

kilometro

kima 1 'abarraren muturra'

kima 2 'zaldiek eta beste zenbait aberek lepagainean duten zurden multzoa'

kimatu, kima(tu), kimatzen: 1 du ad. 'kimak kendu'; 2 *da* ad. 'kimua(k) erne'

kimatzaile

kimera 1 'liskarra'; 2 'ametsa, lilura'

kimika

kimikari iz.

kimiko izond.

kimu

kina *Heg.:* *Chinchona sp.*

kiniela *Heg.*

kinina

kinka

kinkina *Ipar.:* *Chinchona sp.*

kintal**kintze** *Ipar.* 'pilota-jokoko tantoa'**kio** 'aholegarra'**kiosko****kipula** *Bizk. h. tipula***kirasdun****kirastasun****kirastu**, kirats/kirastu, kirasten, *da/du* ad.**kirats** 1 iz. 'usain txarra'; 2 izond. 'mingotsa, samina'kirets* e. **kirats****kiribil****kiribildu**, kiribil(du), kiribiltzen, *da/du* ad.**kiribilka****kiribilkor****kirika****kirikino** = **sagarroi**, **triku**: *Erinaceus europaeus*kirio* e. **nerbio****kirmen****kirmentasun**kirofano* e. **operazio(-)gela**, **ebakuntza(-)gela****kirol**kirola* e. **kirol****kirolari****kiroldegi****kirolzale****kiirinka** 'karranka, batez ere zorrotza'**kiirinkari****kirru****kirten****kirtenkeria****kirurgia****kirurgiko**kiskail* e. **kiskali****kiskalarazi**, kiskalaraz, kiskalarazten**kiskaldu**, kiskal, kiskaltzen, *da/du* ad.**kiskalgarri****kiskali**, kiskal, kiskaltzen**kisketa****kiskil****kiskilkeria**kisu* e. **gisu****kitagarri****kitantza** *Ipar.* 'ordainagiria'**kitara**kitarra* e. **gitarra****kitatu**, kita, kitatzen, *du* ad.**kito** adlag.: *zorrok kito utzi***kito egin****kito izan**, *da* ad. 'zorrik gabe gelditu': *zorretan ginen eta orain kito gara***kitorik** 'doan, urririk'**eta kito****kitzika****kitzikan****kitzikari****kitzikatu**, kitzika(tu), kitzikatzen, *da/du* ad.**kitzikatzaile****kiwi** 1: *Actinidia deliciosa*; 2: *Apteryx australis*

kizki
kizkur
kizkurtu, kizkur(tu), kizkurtzen, *da/du* ad.
klabikordio
klar h. argi
klaratar
klarinete
klarion
klarki h. argi(ro)
klaru h. argi
klase: *klase-borroka*; *ornogabeen klasea*; *eragile baliokideen klasea*
klasiko
klasikotasun
klasikozale
klaska *Ipar.* iz.: *zigorraren klaska*; *bi klaska*; *irentsi zuen*
klaskatu, klaska, klaskatzen: 1 'irentsi'; 2 'hortzekin, hatzekin hotsa egin'
klausula
klera
klik
klikarazi, klikaraz, klikarazten
klikatu, klika, klikatzen, *du* ad. *Ipar.* 'irentsi'
klima
klinika
kliniko
kliska *Ipar.* 'begiaren itxi-irekia'
kliskatu, kliska(tu), kliskatzen *Ipar.*
 klisket* e. **kisketa**
klixe
kloro
klorofila
kloroforno
kloruro
klub
km 'kilometro' ren sinbolo nazioartekoa
koaderno *Heg.* = **kaier** *Ipar.*
koadro: *bost metro koadro*
koala: *Phascolarctos cinereus*

(Euskaltzaindiak, Donostian, 1998ko urtarrilaren 30ean onartua)